

İSTANBUL KIZLARI

PEYAMİ SAFA
SERVER BEDİ

HAZIRLAYAN
SEVAL ŞAHİN

📧 / otukennesriyat

YAYIN NU: 2195

EDEBÎ ESERLER: 1114

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-504-8

www.otuken.com.tr

otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Yayın Danışmanı: Prof. Dr. Seval Şahin

Editör: M. Bilal Erimez

Düzeltili: Gürkan Canpolat

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: CB Matbaacılık

Baskı: Çınar Matbaacılık ve Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Ata Han Nu: 34 K: 5
Bağcılar-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Peyami Safa (2 Nisan 1899-15 Haziran 1961)

2 Nisan 1899'da İstanbul Gedikpaşa'da doğdu. Babası Şair İsmail Safa, annesi Server Bedia Hanım'dır. Bir buçuk yaşındayken babası Sivas'ta öldü. İlk öğrenimine Gedikpaşa'da Menbaül-İrfan Mektebi'nde başladı. Eğitimi devam ederken dokuz yaşında, sağ kolunda ortaya çıkan kemik veremi yüzünden uzun bir hastalık dönemi geçirdi. (1908). 1910'da başladığı Vefa İdadisi'ni bu hastalık ve geçim darlığı sebebiyle bırakmak zorunda kaldı. *Bir Mekteplinin Hatıratı / Karanlıklar Kralı* (1913) adlı ilk kitabını Vefa İdadisi'ndeki öğrenciliği sırasında çıkardı. Tiyatro eğitimi almak için Darülbeydi imtihanlarına girdi, kazandı, ancak devam etmedi (1914). Posta-Telgraf Nezareti'nde göreve başladı. Ardından Boğaziçi'ndeki Rehber-i İttihad Mektebi'ne muallim olarak girdi (1917). Bu dönemde *Fağfur*, *Servet-i Fünûn* ve *İctihad*'da yazdı. Bir süre Düyun-ı Umumiye İdaresi'nde çalıştı (1918).

Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Yirminci Asır* gazetesini çıkardı. (1919). *Yirminci Asır* kapandıktan sonra *Tercüman-ı Hakikat* ve *Tasvir-i Efkâr* (1922), Cumhuriyet'in ilânının ardından *Son Telgraf*, *Son Saat* ve *Son Posta* gazetelerinde çalıştı. 1924 yılında Server Bedi takma adıyla meşhur Cingöz Recai tipini yarattı. Halil Lutfi (Dördüncü) ile birlikte *Büyük Yol* adlı bir gazete çıkardı (1925). Aynı tarihlerde hem Server Bedi hem Peyami Safa imzasıyla *Cumhuriyet*'te yazdı. Bu gazeteyle ilişkisini fıkra yazarı ve edebiyat sayfası yöneticisi olarak aralıklarla sürdürdü (1928-1940). *Resimli Ay*, *Hareket* dergilerinde yazdı. Ağabeyi İlhami Safa ile birlikte *Hafta* dergisini çıkardı. (1935). *Hafta*'nın ardından *Kültür Haftası*'nı çıkardı.

Cumhuriyet'ten sonra *Yeni Mecmua*, *Tasvir-i Efkâr*, *Çınaraltı*, *Büyük Doğu*, *Vakit* ve *Ulus* gazetesinde yazmaya başladı (1949-1953). Bursa'dan milletvekili adayı oldu ancak seçimi kazanamadı (1950).

Peyami Safa bir süre sonra *Türk Düşüncesi* dergisini yayımlamaya başladı (Aralık 1953) ve *Milliyet* gazetesi yazı kadrosunda yer aldı (1 Ekim 1954). Ardından *Tercüman*'a geçti (Mart 1959). *Büyük Doğu*'da ve *Havadis* gazetesinde yazdı (21 Temmuz 1960). *Düşünen Adam* dergisinde (5 Ocak 1961) ve *Son Havadis* gazetesinde (10 Mart 1961) yazmaya başladı. 15 Haziran 1961 tarihinde Çiftelahuzlar'da öldü ve Edirnekapı Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Peyami Safa'nın 1914-1961 yılları arasında gerçek ismiyle ve Server Bedi, Çömez, Serazad, Safiye Peyman, Bedia Servet gibi takma adlarla yazdığı süreli yayınlar şunlardır: *Gazete: Büyük Yol, Cumhuriyet, Havadis, Milliyet, Son Havadis, Son Posta, Son Telgraf, Tan, Tasvir, Tasvir-i Efkâr, Tercü-*

man, *Tercümân-ı Hakikat*, *Ulus*, *Vakit*, *Yirminci Asır*. Dergi: *Aydabir*, *Aydede*, *Bozkurt*, *Büyük Doğu*, *Çınaraltı*, *Düşünen Adam*, *Edebiyat Gazetesi*, *Fağfur*, *Hafta*, *Hareket*, *Hayat*, *Heray*, *İctihad*, *İslâm Mecmuası*, *Kültür Haftası*, *Resimli Ay*, *Resimli Şark*, *Seksoloji*, *Servet-i Fünûn*, *Türk Dili*, *Türk Düşüncesi*, *Türk Yurdu*, *Türklük*, *Yedigün*, *Yeni Çağ*, *Yeni İstiklâl*, *Yeni Mecmua*, *Yeni Türk Mecmuası*.

Eserleri. Hikâyeleri. 1. *Gençliğimiz* (1922). 2. *Siyah Beyaz Hikâyeler* (1923). 3. *Ateş Böcekleri* (1925). 4. *İstanbul Hikâyeleri* (tarihsiz). 5. *Hikâyeler*. İlk Defa Bütün Hikâyeleri Bir Arada (1980). *Asrın Hikâyeleri*'yle *Siyah Beyaz Hikâyeler*, *Ateş Böcekleri* ve *Resimli Ay* mecmuasının 1930 yılında verdiği *Resimli Hikâyeler* ilâvesindeki hikâyeler Halil Açıkgöz tarafından bir araya getirilmiştir.

Romanları. 1. *Sözde Kızlar* (1922). 2. *Şimşek* (1923). 3. *Mahşer* (1924). 4. *Bir Akşamdı* (1924). 5. *Canan* (1925). 6. *Dokuzuncu Hariciye Koşuşu* (1930). 7. *Fatih-Harbiye* (1931). 8. *Bir Tereddüdün Romanı* (1933). 9. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* (1949). 10. *Yalnızız* (1951). 11. *Biz İnsanlar* (1959). Peyami Safa'nın ayrıca *Gün Doğuyor* adlı bir piyesi yayımlanmıştır (1937). Ayrıca *Server Bedi* takma adıyla çok sayıda roman ve hikâye kitabı yayımlanmış, tefrika etmiştir. Bu eserler de Ötügen Neşriyat tarafından *Server Bedi Külliyyatı* başlığı altında 2018 yılından itibaren yayımlanmaya başlamıştır.

Diğer Eserleri. 1. *Türk İnkilâbına Bakışlar* (1938). 2. *Felsefî Buhran* (1939). 3. *Millet ve İnsan* (1943). İkinci baskısı *Nasyonalizm* adıyla yapılmıştır (1961). 4. *Mahutlar* (1959). 5. *Sosyalizm* (1961). 6. *Mistisizm* (1961). 7. *Doğu-Batı Sentezi* (1962). 8. *Kızıl Çocuğa Mektuplar* (1971). Yukarıdaki üç eseri ayrıca *Nasyonalizm-Sosyalizm-Mistisizm* adıyla bir arada basılmıştır (1975).

Büyük Avrupa Anketi adlı eseri (1938) Peyami Safa'nın 1936 yılında çıktığı Avrupa seyahatini anlatır. Peyami Safa'nın çeşitli gazete ve dergilerdeki yazılarından seçmeler konularına göre tasnif edilerek "Objektif" adı altında basılmıştır: *Osmanlıca*, *Türkçe*, *Uydurmaca* (1970); *Sanat*, *Edebiyat*, *Tenkit* (1971); *Sosyalizm Marksizm Komünizm* (1971); *Din*, *İnkilâp*, *İrtica* (1971); *Kadın*, *Aşk*, *Aile* (1973); *Yazarlar*, *Sanatçılar*, *Meşhurlar* (1976); *Eğitim*, *Gençlik*, *Üniversite* (1976); *Yirminci Asır*, *Avrupa ve Biz* (1976). Peyami Safa, *Cumhuriyet Mekteplerine Millet Alfabeti* (1929), *Cumhuriyet Mekteplerine Kıraat* (I-IV, 1929), *Yeni Talebe Mektupları* (1930), *Büyük Mektep Nümuneleri* (1932), *Türk Grameri* (1941), *Dil Bilgisi* (1942), *Türkçe İzhah Fransız Grameri* (1948) gibi ders kitapları da kaleme almıştır.

ÖN SÖZ

Peyami Safa'nın Server Bedi takma adıyla yazdığı *İstanbul Kızları*, pek çok Safa romanında olduğu gibi meşum kadınlarla meşum erkekleri karşı karşıya getirir. Yine birçok Safa romanının temel meselesi olan aile de burada önemli bir yer tutar. Ancak yine pek çok Safa romanı gibi eser, anlatmak, göstermek istediği değerlerin ötesine geçer.

1940'lı yıllardaki İstanbul hayatının kadın-erkek ilişkisine odaklanan bu romanda, zengin ya da etkileyici erkeklerle evlenmek isteyen genç kızlarla, bu genç kızlardan çabuk sıkılan erkekler arasındaki gerilim önemli bir yer tutar, kadınlar bu tarz erkeklere kapılmamaları gerektiğinin dersini pek tabii, acı bir şekilde alacaklardır.

Kadın-erkek ilişkilerinde ailenin önemini ve kutsallığını yaşanan acı tecrübelerle anlatmaya girişen bu eser, cinsellik açısından öyle özgür kadın ve erkekler yaratır ki okur olarak, bu kutsallığın salık verilmesine olan ikna edicilikten uzaklaşırız. Aynı sevgiliyi paylaşan, buna rağmen dost kalan kadınlar; kadın dostluğunun, yoldaşlığının kadınlar arasındaki kıskançlığı anlatmak isterken ondan uzaklaşan, aksini yaratan ilişkileri... Zayıf olmaları için uğraşılırken her şeye rağmen güçlü ve zeki olan kadınlar... Kadın ve erkeği birbirine düşman iki cinsiyet gibi göstermeye çalışırken aralarındaki eşitsiz ilişkiyi ortaya çıkaran toplumsal düzen ve eril zafiyetler... Bunların hepsi *İstanbul Kızları*'nın temel meseleleri.

İstanbul Kızları'nı yayıma hazırlarken eseri bugünün imlasına göre düzenledim. Yer, kavram, yabancı dillerden

geçen kelime vb. açıklamaları dipnotlarda gösterdim. Peyami Safa külliyyatının eksik eserlerini yayımlamaya başladığım günden bu yana birlikte çalıştığımız ve bu eseri bana büyük bir cömertlikle veren Serdar Soydan'a, külliyyatı tamamlama konusundaki destekleri için Göktürk Ömer Çakır'a çok teşekkür ederim.

Peyami Safa'nın diğer eserlerindeki meşum kadınlara yenilerinin eklendiği, ancak meşumluktan çoktan uzaklaşıp başka sulara yelken açtığı bu kadınları zevkle okumanız dileğiyle.

Seval Şahin
İstanbul, 2024.

İSTANBUL KIZLARI

¹ *En Son Dakika*, 1 Mart-3 Haziran 1945, 92 tefrika.

PROLOG

Şive hamakta yatıyordu, Hüma ve Türkân çam ağacıyla havuz arasındaki pliyantlara¹ uzanmışlardı.

Üçü de susuyordu.

Boğucu, sıcak yaz gecelerinden biriydi. Şive gökyüzüne baktı. Üstüne şimdi örümcek ağı kadar ince bir bulut sıvanan parlak ay tütüyor gibiydi. Uzakta bir radyo çalışıyor, bahçedeki ağustos böcekleri hem kızların başucunda demlenen sessizliği hem de uzaklardan gelen şarkıyı örselemeden, biteviye, uzun bir ses şeridiyle sarıyorlardı.

Üç kız uzun zaman konuşmadılar. Onları susturan şey tabiat değil, Türkân'ın biraz evvel verdiği haberdi. Sevim'in düğünü on beş gün sonra deniz kulübünde olacakmış. Hediye meselesi, elbise meselesi... Şive için kolay. Cemal Bürün'e koşacak... "Aman beyefendiciğim, makasınızı öpeyim, çabuk yetiştirin elbisemi!" Hüma için de kolay. Galatasaray balosu için yaptırdığı, fakat anjini² yüzünden giyemediği tuvalet hazır. Türkân ne giyecek?

Şive doğruldu ve oturdu.

"O kadar şaşıyorum bu Sevim'e ki... Çirkin bir kız olsa anlarım. Eline ayda iki yüz lira geçen banka memuruyla evlenir mi insan? Aptal da değildir bu kız."

Hüma da hemen doğruldu ve Şive'ye döndü.

"Ben oğlanı gördüm. Güzel de değil. Rastıklı³ gibi kalın kaşları ve koca bir burnu var."

¹ Katlanır sandalye, şezlong.

² Bademcik iltihabı.

³ Kaş veya saç boyamak için sürülen boya.

Böğür bir yaz geçesinde, köşkün bokesindeki homaka ve uzum ikten-tilere yatmış üç genç kız ormandaydı. Aralarında eski bir minakosa con-tilerdi. Şive, zengin erkekten Hü-ma gözetirken, Türkân, zeki er-kekle evlenmenin müdaficasıydı. Nihayet Türkân ayağı kalktı ve Ton-nyo, ipeğinin dört köşüne göre vemesi-ber on seneye sonra yine bu bahçede-ğinin de bulurarak tercihiyle bir-keriştirtiler ve hengâsinin dâha beki-şildiğini anlamadılar üç dü-şüncüde. Bu probegünin sonra, evit önen-kiğün ve şöyle baciye:

BİRİNCİ BÖLÜM

SİVE uyandırdı zaman ayak-larla Nunu'yu aradı. Bul-du. Kediği iki aydağın arasına sıkıştırarak biraz yukarı doğru çekti ve arkatistü çevirdi. Bir tabanını ontun açıklıktan gevşe-miş, sıcak ve tüylü karnına dayadı. Serbest kalan ayağı-nun parmaklarıyla Nuntun yit-tiriz ve çenesinin altını gıcıkla-dı. Sonra hayvanı adam akıllı hırpalayan sert hareketler yap-tı.

Nunu aldırılmaz-ordu. Her ge-çerinde yattığı ve bazan başını parmaklarının üstüne ko-sa beğenir kahvaltı ederlerdi.

İstanbul Kızları

Millî Roman — Yazarı: SERVER BEDI — Tetrika No. 1

yup uyuduğu bu ayakların bir-çünlik anımı biliyormuş gibi, vihedinin sovak hamurleri onla-ri vermek istedikleri biçimi arıyor: Uzanyor, kızın yor ve bazı sabahlar yaptığı gibi rasgele bir pençe atmıyor, Şi-ve'nin topuğunu asmıyordu. Demek vakti fazla geçti. Öğle-ye yaklaşıyordu. Çünkü Şive kalkmadan yataktan ayrılmay-yan Nunu, karnı fazla acıkma-miicadeleyi kabul etmezdi. O-ntun hayvanı iyi bilen Şive yak-şık geaktığını anladı ve kol sa-atine baktı: On bir.

Yatağın içinde oturdu ve zai-ri bastır. Kapıda görünen hiz-metçiyi :

— Reçel, tereyağ falan is-tenem, yalnız, yumurta... dedi. Nunu rafadan yumurtaya ba-berliğini kızarmış ekmeğe lokma-sına bayılandı ve her sabah iki-basını parmaklarının üstüne ko-

Biraz sonra hizmetçi geldi, ev-velâ yataкта, Şivemin dizleri hizasına ve yorgaunu üstüne bir örtü yaydı. Peşinden, kar-yolunun yanında yere de bir ör-tü yaydı. Bu, Nunu içindi. Çok geçmeden elinde tepsiile Şive-nin annesi içeri girip.

— Türkân telefon etti, dedi, geliyor.

— Hınınu gelmediği mi? — Hayır. Biraz çabuk ol. O da gelir belki.

Tepsiyi Şivemin dizleri üstü-ne koyarken hizmetçi koştu. Ka-şık almıştı. Çok geçmeden Türkân içeriye girdi. Siyah sap-kasım üstünde kar taneleri vardı. Sabiha hanım elini öp-tü ve Şive'yi kucaklayarak:

— Oh, hanımefendi, Maşal-lah... Dâha şindisi mi avandınız? Şive güllüyor. Zile bastır. Ge-çen hizmetçiyi Nunu nun ya-murtia çanağı getirmesini em-

retti. Sonra Türkâna dönerek: — Sekerim, dedi, dün gece bir buğukta yattım, üçte uyudum.

— Kimler vardı Paviyonda? — Dur, dur, anlatırım. Sana havadislerim var.

Sabiha hanım yatağın kenarı-na oturmuş, kızının ve Nunu-nun yumurtalarını kırıyor, bir kasımın bardağına, bir kısmını da çanağı boşaltıyordu.

Türkân bunu görünce, kimbi-ri kaçmaç defa, isyan etti:

— Ayrı vallahi, dedi, ayıp şumarıklık! Hâla vataкта kal-ıvaltı ediyorsun, hâla yumurtia larını annen kırıyor.

Türkân bu sözlerin faydasız-lığını biliyordu. Küçüklüğün-denberi Şive için muftak bir-çenemesi. Kızım oraya gir-mele çıkması bir olurdu. He-le bir tava yapıldı, bir ba-

Türkân bu manzarayı ilk de-fa görmediği halde hep aynı hayreti duyuyordu. Fakat bir şey söylemedi. Mırdıldadı:

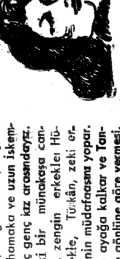
— Hava deşset. Kar yağıyor. Ben gidip soymayım. Çabuk ol Allahım seversen. Ben salon davrum.

Türkân çıkıktan sonra Şi-ve üç dört lokmadan fazla yi-yemedi. Annesi tepsiyi alıp git-mişti. Kız hizmetçi Nunu'yu da koğdu ve vataktan kalktı. Fakat geçeri üstünden atmak voreganı atmak kadar kolay de-ğildi.

Uyandırdı andan itibaren ka-fasının bir köşesinde cazbandı çalıyor, bir köşesinde insanlar zalyor. İki de bir bunlar kay-boluyor ve verime bir yüz, bir göğüs, bir tezgâh, bir ba-bas, veya bir merdiven basmağı geliyor. Arınava koğu ve ge-çeliğini sıvırarak sol omuzuna baktı. Hafif bir morluk vardı.

— İlayvan! diye mırıldandı. Bu öğlenden hoşlanıyordum. Bir kere, aralarında vifent nis-betizliği mi var, nedir? Dün-ya da Şive rahatsız olmayı-ş. Vedat boytu ve tri vırvıydı.

— Demem ses!

BİRİNCİ BÖLÜM

1.

Şive uyandığı zaman ayaklarıyla Nunu'yu aradı. Buldu. Kediye iki ayağının arasına sıkıştırarak biraz yukarı doğru çekti ve arka üstü çevirdi. Bir tabanını onun açlıktan gevşemiş, sıcak ve tüylü karnına dayadı. Serbest kalan ayağının parmaklarıyla Nunu'nun yüzünü ve çenesinin altını gıdıkladıktan sonra hayvanı adamakıllı hırpalayan sert hareketler yaptı.

Nunu aldırmiyordu. Her gece yanında yattığı ve bazen başını parmaklarının üstüne koyup uyuduğı bu ayakların hırçınlık anını biliyormuş gibi, vücudunun sıcak hamuruyla onların vermek istedikleri biçimi alıyordu. Uzaniyor, kızmıyor ve bazı sabahlar yaptığı gibi rastgele bir pençe atmıyor, Şive'nin topuğunu ısırmiyordu. Demek vakit fazla geçti. Öğleye yaklaşıyordu. Çünkü Şive kalkmadan yataktan ayrılmayan Nunu, karnı fazla acıkınca mücadeleyi kabul etmezdi. Onun huyunu iyi bilen Şive vaktin geciktiğini anladı ve kol saatine baktı: On bir.

Yatağın içinde oturdu ve zile bastı. Kapıda görünen hizmetçiye "Reçel, tereyağı falan istemem, yalnız yumurta," dedi.

Nunu rafadan yumurtaya batırılmış kızarmış ekmek lokmasına bayılırdı ve her sabah ikisi beraber kahvaltı ederlerdi.

Biraz sonra hizmetçi geldi. Evvela yatakta, Şive'nin dizleri hizasına ve yorganın üstüne bir örtü yaydı. Peşin-

den karyolanın yanında yere de bir örtü yaydı. Bu Nunu içindi. Çok geçmeden elinde tepsiyle Şive'nin annesi içeri girip "Türkân telefon etti," dedi, "geliyor."

"Hüma gelmedi mi?"

"Hayır. Biraz çabuk ol. O da gelir belki."

Tepsiyi Şive'nin dizleri üstüne koyarken hizmetçi koştu. Kapı çalınıyordu. Çok geçmeden Türkân içeriye girdi. Siyah şapkasının üstünde kar taneleri vardı. Sabiha Hanım'ın elini öptü ve Şive'yi kucaklayarak "Oh hanımefendi... Maşallah. Daha şimdi mi uyandınız?"

Şive gülüyordu. Zile bastı. Gelen hizmetçiye Nunu'nun yumurta çanağını getirmesini, emretti. Sonra Türkân'a dönerek "Şekerim," dedi, "dün gece bir buçukta yattım, üçte uyudum."

"Kimler vardı pavyonda?"

"Dur dur, anlatırım. Sana havadislerim var."

Sabiha Hanım yatağın kenarına oturmuş, kızının ve Nunu'nun yumurtalarını kırıyor, bir kısmını bardağa, bir kısmını da çanağa boşaltıyordu.

Türkân bunu görünce kim bilir kaçınıcı defa isyan etti.

"Ayıp vallahi," dedi. "Ayıp şekerim, bu ne tembellik ne şımarıklık! Hâlâ yatakta kahvaltı ediyorsun, hâlâ yumurtalarını annen kırıyor."

Türkân bu sözlerin faydasızlığını biliyordu. Küçüklüğünden beri Şive için mutfak bir cehennemdi. Kızın oraya girmesiyle çıkması bir olurdu. Hele bir tava yapılırken, bir balık kızarıırken Şive mutfakta saniye duramaz, kaçardı. Çorba pişirmesini bile bilmezdi. Her sabah rafadan yumurtalarını annesine kırdırırdı. Kendisi onu da beceremezdi. Yumurtanın bir ucunu kırdıktan sonra kabukları tırnaklarıyla ayıklamaya kalkarsa bayılacak gibi olurdu. Hele parmağına yumurtanın akı biraz bulaşırsa avaz avaz bağırırdı. Yumurtayı bıçağın yardımıyla hiç idare edemezdi.

Nunu'yu iki ayağının arasında yorganın altından çıkardı ve yerdeki örtünün üstüne attı. Kedi bir yün çilesi gibi sessiz, yere düşmüştü.

Önüne kahvaltı çanağı kondu ve hizmetçi kızarmış ekmek lokmalarını yumurtaya bulayarak Nunu'yu yedirmeye başladı.

Türkân bu manzarayı ilk defa görmediği hâlde hep aynı hayreti duyuyordu. Fakat bir şey söylemedi. Mırıldandı:

“Hava dehşet. Kar yağıyor. Ben gidip soyunayım. Çabuk ol Allah'ını seversen. Ben salondayım.”

Türkân çıktuktan sonra Şive üç dört lokmadan fazla yemedi. Annesi tepsiyi alıp gitmişti. Kız hizmetçiyle Nunu'yu da kovdu ve yataktan kalktı. Fakat geceyi üstünden atmak yorganı atmak kadar kolay değildi.

Uyandığı andan itibaren kafasının bir köşesinde cazbant çalıyor, bir köşesinde insanlar zıplıyor, ikide bir bunlar kayboluyor ve yerine bir yüz, bir göğüs çiçeği, bir tezgâh, bir bakış veya bir merdiven basamağı geliyordu. Aynaya koştı ve geceliğini sıyrarak sol omuzuna baktı. Hafif bir morluk vardı.

“Hayvan!” diye mırıldandı.

Bu oğlandan hoşlanmıyordu.

Bir kere, aralarında vücut nispetsizliği mi var, nedir? Dansta da Şive rahatsız oluyordu. Vedat boylu ve iri yapılıydı. Sonra efendim, nazik çocuk ama için için bir kibri var ki, seziliyor, çekilmiyor. Biraz şımartmışlar onu galiba. Neyse... Eğlendiler ya... Çok eğlendiler.

Salondan piyano sesi geliyor da. Bunu çalan Türkân değil. Hüma.

Şive acele etti.

Salonda buluşup da yalnız kaldıkları zaman Şive, Türkân'a dedi ki:

“Biraz sabret. Bütün geceyi anlatacağım. Fakat ondan evvel benim bir merakım var. Ölüyorum.”

Hüma'ya döndü.

“Ne oldu? Anlatsana!”

“Hiç... Ne olacak? Beni apartmana kadar getirip bıraktı. Otomobilden indi, kapıyı açtı, elimi öptü. ‘Ne zaman isterseniz arabam emrinize amade. Bana bir telefon ediverin. Şimdi taksi bulmak zor,’ gibi bir şeyler söyledi. Ayrılırken bir kere daha ‘Telefonunuzu mutlaka beklerim,’ dedi.”

“O kadar mı?”

“Daha ne olacak? Ayaküstü tanıdığım bir herif. Kimdir o? Sen bana gece işaret ettin. Tanıyor musun onu?”

“Uzaktan. Meşhurdur biraz. Ferit Sağoğlu. Tüccar, müteahhit. Şöyle bir şey.”

“Evet, bana verdi kartını.”

“Maşallah, maşallah... Fakat ayağını tetik al... Kurttur ha!”

“Aman, o yerden yapı herifin neresi kurt? Onun suratına bakan da var mı?”

“Ayol, Fazıl’ın karısı ona kaçmadı mı? Gül gibi kadın.”

“Parası içindir.”

“Öyle deme. O adamda var bir şey. Hem o kadar çirkin değil. Boyu kısa.”

“Kâfi.”

“Cüce değil fakat...”

Türkân bu münakaşayı kesti ve Şive’den geceye ait hatıralarını anlatmasını istedi.

Vedat bunları Taksim Gazinosu’nda yemeğe çağırmış. Bunları değil, daha doğrusu yalnız Şive’yi. Kız en az üç kişi olmayı şart koşmuş. Etraftan fena manaya çekmesinler diye. Hüma’yı da almışlar. Vedat’ın kuzeni Hüseyin de varmış.

Yemeği gazinoda yemişler.

Şive ilave etti.

“Hüma için yenilik Vedat. Benim için yenilik Hüseyin.”

Türkân sordu.

“Ay sen Hüseyin’i yeni mi görüyorsun? Geçen yaz Sevim’in düğününde tanımadın mı?”

“Bu kadar yakından hiç konuşmamıştım. Hüma da Vedat’ı dün gece tanıdı. Löbon’da uzaktan görmüştü ama ilk defa dün gece konuştular.”

Şive anlatmaya devam etti. Gazinoda pek eğlenmemişler. Hüseyin ciddi bahisler açmış. Politika, muharebe falan, Şive’nin de Hüma’nın da sevmedikleri şeyler. Bereket Hüseyin on bire doğru gitmiş. Ha! Bak, çok terbiyeli, akıllı bir çocuk... Bir de -Şive’nin asıl söylemek istediği bu- Sevim’in düğününde Türkân’ı çok beğenmiş.

Şive, Türkân’a döndü.

“Tam sana göredir ha,” dedi.

“Dur canım, sen de hemen nikâh kıyma, onun Ayşegül’ü var.”

“Ayşegül onun değil, Vedat’ın.”

“Onun diyorlar.”

“Neyse, öğreniriz.”

Şive anlatmaya devam etti. Hüseyin gidince, pavyona inmişler ve işte ondan sonra eğlenmişler. Vedat deyip geçme. Onun tanımadığı, bilmediği yok. Her gece orada Vedat.

“Aman Türkân’ım... Sen mutlaka olmalıydın. Katıldık gülmekten. O kadar güzel taklit yapıyor ki oğlan...”

Şive gülerek bu taklitlerin taklidini yapmaya çalıştı. Anlattı, anlattı. Viski, viski... Dans üstüne dans. Pavyonun arkasındaki küçük salonda, Amerikan barının önündeki tipler. Kinayeler, şakalar, hikâyeler, neler... Şive’nin eksik bıraktığı yerleri Hüma tamamlıyordu. Daha sonra hepsi gitmişti. En son bunlar kalmış. Anla artık, ne kadar eğlenmişler. Gazinodan çıkarlarken bir hadise daha. Taksi yok. Hüma, Şişli’ye nasıl gidecek? Hava berbat. Nefes kesici bir rüzgâr. Taksi diye haykırışırken Ferit Sağoğlu,

hani Őu Fazıl'ın karısını kaçıran yerden yapı herif -fakat nazikmiŐ doğrusu- karşılarına dikilmiş. "Buyurun, ben sizi götüreyim," demiŐ. Şive'nin otomobile ihtiyacı yok. Apartman yakın. Vedat, Beyoğlu'na yaya gider. Kalıyor Hüma. Tereddüt etmişler falan. Nihayet, adam Hüma'yı arabasına alıp götürmüş. Üst tarafını demin Hüma anlattı. İşte hikâye bu. Çok eğlenmişler velhasıl.

Hüma, Şive'ye dönerek dedi ki:

"Şimdi Şekerim, sen anlat bakalım... Vedat seni öyle kolay kolay bırakacağa benzemiyordu. O da sarhoŐtu, sen de. Bir Şeyler olmuştur herhâlde. Söyle bakalım."

"Vallahi bir Şey olmadı. Beni apartmana getirip bıraktı. Yalnız fazla sendeliyordum, merdivenleri de benimle beraber çıktı. Merdivenlerde hafif tertip¹ bir Şeyler. Fazla değil."

Hüma bağırdı.

"Haydi, haydi, saklama!"

"Vallahi hafif tertip. Silkindim ve kaçtım. Biliyor musun, çok kuvvetli. Bana göre değil o adam. Fazla hoyrat. Sevmem öylesini."

"Fakat güzel çocuk."

"Bilmem. Demin aynaya baktım ve çok kızdım.

Şive pijamasının ceketini sıyırıp omzunu gösterdi. Hüma güldü.

"Vay haydut vay."

"Sahi öyle. Yahut çok içmişti. Bilmem. Benim tipim değil o."

"Ben beđeniyorum."

"Beđeniyorsan vereyim sana. Satarım."

"Alırım."

"Ne verirsin?"

"Müteahhidi veririm sana."

¹ AŐırılıđa kaçmadan.

Ayol, dur bakalım, daha müteahhit senin olmadı.”

Hüma, hafif bir dalgalanışla göğsünü öne ve başını arkaya doğru alarak kendinden emin “İstersem, o benim elimden zor kurtulur,” dedi.

Arkadaşları itiraz etmediler. Hüma’nın bazı erkekler üstündeki tesirini biliyorlardı.

Şive bir kaşını kaldırarak “Hele bir düşüneyim,” dedi, “belki seninle hayırlı bir alışveriş yaparız.”

Türkân, oturduğu koltukta başını omuzları arasına kısmış, hayret içinde onlara bakıyor, “Eh vallahi şaşıyorum,” diyordu. “Ayol size bir şeyler olmuş. Şakalarınızı bile anlıyorum. Ahlakınız bozulmuş sizin.”

Şive bağırdı:

“Ne şaşıyorsun? Suadiye’deki duanı unuttun mu? En sonunda aradıklarımızı bulacağız elbet. Fakat piyango ters çıktı: Güzel bana düştü, zengin de Hüma’ya. Değiş tokuş edersek mesele kalmaz.”

“Peki, o adam evli değil mi?”

“Vedat mı?”

“Hayır, öteki.”

“Değil.”

“Hani birinin karısını kaçırmış ya?”

“Ondan da ayrıldı. Yani ikinci karısından.”

“Ay hesapça, sen üçüncü karısı mı olacaksın?”

“Öyle ya.”

“Senden de ayrılır.”

Bu sefer Şive, zeki yeşil gözlerinde bir müdafaa şimşegi, parlak sarı saçlarından küçük ayaklarına kadar uyararak vücudunu sarsan bir kahkaha ile “zor!” dedi.

Karnı doyduğu için kucak arayan Nunu kocaman bıyıklarıyla Şive’nin ayaklarını gıdıklıyor, mırlanıyordu. Sonra bir sıçradı ve kızın kucağına çıktı. Şive onu ezecek gibi göğsünde bastırıyor, “Nunu’m benim, Nunu’m, Nunu’m, Nunu’m, Nunu’m!” diye bağılıyordu.

Hüma, Şive'nin kedisine karşı gösterdiği bu taşkın sevginin altında başka arzular gizlendiğini seziyordu. Nunu burada Şive'nin yarın sevebileceği bir erkeğin vekilinden, sembolünden başka bir şey değildi.

Hüma bir aralık hayalinde Nunu'nun yerine dün akşamki yerden yapı tüccarı Ferit'i koydu ve kısık bir kahkaha attı. *Aman Allah'ım! Para sevdasıyla bu Şive ne maskaralıklara razıdır. O herif nasıl sevilir? Ölürüm vallahi. Bir saniye tahammül edemem o adama. Şive de bin kere pişman olur. Baksana, kızcağızın okşamaya, okşanmaya, sevmeye ve sevlmeye ihtiyacı var. Şive de bir Van kedisi. O da kucak istiyor. Fakat ne istediğini bilmiyor. Ve para peşinde koşuyor. Bari ihtiyacı olsa... Bu koskoca apartman Sabiha Hanım'ın. Kalyoncukolluğu'nda iki dükkân. Boğaziçi'nde bir yalı. Emlak Bankasında hisseleri de var. Hoş Sabiha Hanım tutumludur. Pek açılmaz. Şive bol para harcamayı sever. Rahatına fazla düşkündür. Otomobil diye çıldırır. Her taksiye bindikçe "Allah'ım," der, "benim bir otomobilim olmayacaksa canımı al!"*

Türkân da Şive'nin Nunu'yu sevişini alışkın bakışlarla seyrederken başka şeyler düşünüyordu. Kendi kendine, *Niçin, diyordu, ben onlara benzemiyorum? Aynı kolejde okuduk. Yedi senedir beraberiz. Muhitten aynı tesirleri alıyoruz gibi bir şey. Vakıa benim ailem millî terbiye, millî âdet bakımından daha mazbut. Babam hür fikirli, fakat benim üstümde ciddi tesirleri var. Doğrusu şimdi onun benim karakterim üzerinde çok iyi tesirleri olmuştur. Her şeyi etraflı ve biraz derin düşünmeyi ondan öğrendim. Öğrenmek merakını da ondan aldım. Sonra ağabeylerimin ve annemin de iyi tesirleri az değil benim üzerimde. Evimiz mektep gibi bir şeydir. Fakat Şive dört yaşında babasız kalmış. Anasının tek kızı. Çok şımarmış. Zeki olduğu için bazen hislerine hâkim olabiliyor. Yoksa çoktan baştan çıkardı. Sabiha Hanım naif kadındır. Hep kahkaha atsın, yetişir. Hüma'nın anası da var babası da. Fakat on iki sene evvel birbirlerinden ayrılışlar. Kız*

kâh birinin evinde kâh ötekinin. Bunların karakter üzerinde çok tesiri var tabii.

Türkân'ı onlardan ayıran da bunlar tabii. Fakat tabiatları bu kadar benzemiyor da nasıl arkadaşlıkları devam ediyor? Demek benzeyen tarafları da var. Türkân bunu evvelce de çok düşünmüştü. Bazı fikirleri ve zevkleri uyuyordu birbirine. Mesela...

Şive kucağındaki kediyi atarak bağırdı:

"Uff... Elimi tırmaladı hain!"

Hüma "Oh olsun," dedi, "hayvanın canını çıkarıyordun. En tatlı bahsi de yarı yerinde kestin."

"Tatlı bahis de hangisi? Vedat mı? Al, verdim sana. Ne hâliniz varsa görün."

"Ben de sana otomobilli gangsteri vereceğim. İstersen şimdi telefon edeyim, arabasını göndersin."

Şive arkasına yaslandı, ayak ayak üstüne attı ve bir tereddüt anı geçirdikten sonra "Acelesi yok," dedi. "Ben şimdi bir plan yapacağım. Evvela şu Vedat'ı sana bir devredeyim."

Bir sıçradı ve ayağa kalktı.

"Bak ne yapacağız şekerim," dedi. "Yarın akşam seninle Löbon'a gideceğiz. Her akşam oradadır o. Mutlaka yanımıza gelir. Türkân Löbon'a telefon edecek. Beni acele bir yere çağıracak. Onu uydururuz. Dükkândan çıkacağım ben. Siz Vedat'la baş başa kalacaksınız."

"Ondan ötesini bırak bana."

"Dur, bu oğlanın karakteri hakkında biraz malumat vereyim."

"Ver."

"Fahrünnisa Hanım'ın bana söylediklerini bilirsiniz. Yaşamış kadındır o. 'Hiçbir erkek ötekine benzemez,' der. Vedat zeki değildir, şekerim. Bön görünür hatta. Fakat budala da değildir. Kibirli ve inatçıdır. Mütevazı ve uysal görünür. Şimdi böylelerine karşı nasıl hareket etmeli?"